

Rigsombudsmanden i Grønland

Nuuk, 21. januar 2025

Orientering nr. 2/2025

Naalakkersuisut afventer juridisk udredning i overvejelser om at indbringe spiralsagen for den Internationale Straffedomstol

”Vi mener politisk, at der er tale om et folkedrab, når den danske stat i en årrække systematisk har begrænset grønlandske kvinders muligheder for reproduktion. For os er der ikke så meget at ræfle om”, udtalte naalakkersuisoq for erhverv, handel, råstoffer, justitsområdet og ligestilling, Naaja H. Nathanielsen, til KNR den 20. januar 2025. I interviewet uddyber Nathanielsen, at man afventer den udredning om brud på menneskerettighederne i sagen, som Naalakkersuisut selv har igangsat, og forventer klar til september. *”Vi er interesseret i at få sagen afdækket for at vurdere, om der er grundlag for en eventuel sag eller ej”,* sagde hun, men omtaler sagen, ligesom formanden for Naalakkersuisut, som folkedrab: *”Jeg tror, det er nødvendigt at bruge det ord for at italesætte, hvor alvorlig en situation vi står i. Hvis ekspertgruppen vurderer, at der ikke er belæg for at kalde det folkedrab, betyder det jo ikke, at der ikke er begået en forbrydelse”,* sagde Naaja H. Nathanielsen.

Enighed om at stoppe brugen af psykologiske test i anbringelsessager vedr. familier med grønlandsk baggrund

Departement for Børn, Unge og Familier har den 17. januar 2025 udsendt en pressemeddelelse, hvori det oplyses, at Naalakkersuisut er nået til enighed med den danske regering om at stoppe brugen af psykologiske test i anbringelsessager, der vedrører familier med grønlandsk baggrund. Det oplyses endvidere, at regeringen vil fremsætte et lovforslag, der skal træde i kraft senest den 1. maj, og indføre pligt for danske kommuner til at gøre brug af særlig enhed med ekspertise i de sproglige og kulturelle forhold, der gør sig gældende i anbringelsessager, der berører børn med grønlandsk baggrund. Kommunerne må herefter ikke længere anvende standardiserede psykologiske tests i disse anbringelsessager. Naalakkersuisoq for Børn, Unge og Familier, Aqqaluaq B. Egede, udtrykker tilfredshed med løsningen og de kommende tiltag: *”Jeg vil ligeledes også udtrykke min glæde over, at den danske regering har forpligtiget sig på en genvurdering af de sager, hvor de psykologiske test kan have medført fejlanbringelser af børn med grønlandsk baggrund”,* siger han i pressemeddelelsen.

Principaftale om statens bidrag til vandkraftprojekt underskrevet

Den principaftale om statens finansieringsbidrag til vandkraftværket i Buksefjorden, der blev indgået i oktober 2024, er nu underskrevet af naalakkersuisoq for finanser og skatter, Erik Jensen, og finansminister Nicolai Wammen. Det meddeler Departementet for Finanser og Skatter i en pressemeddelelse den 8. januar 2025. *”Jeg meget glad for, at vi nu har formaliseret denne aftale, som bringer os et stort skridt nærmere realiseringen af vandkraftprojektet ved Buksefjorden. Projektet er centralt i vores indsats for at fremme*

vedvarende energikilder og reducere vores afhængighed af fossile brændstoffer. Samtidig skaber det økonomiske muligheder og en mere robust energiforsyning for fremtidige generationer”, siger Erik Jensen i pressemeddelelsen. Aftalen betyder, at staten, under bestemte forudsætninger udmøntet i aftalen, tilbyder 95 pct. garantistillelse for projektets låntagning og relevante finansieringsomkostninger.

Tidligere kommunaldirektør og tidligere landsstyreformand anker bedrageridom til Grønlands Landsret

Sermersooq Kredsret fandt onsdag den 15. januar 2025 den tidligere landsstyreformand Lars-Emil Johansen og den tidligere kommunaldirektør i Kommuneqarfik Sermersooq, Lars Møller-Sørensen, skyldige i henholdsvis bedrageri samt myndighedsmisbrug og bedrageri. Det skriver Sermitsiaq den 15. januar 2025 i en artikel, hvori det også oplyses, at Lars Møller-Sørensen, som kommunaldirektør, ansatte Lars-Emil Johansen som konsulent i kommunen, til opgaver som angiveligt aldrig blev udført. Både Lars Møller-Sørensen og Lars-Emil Johansen nægter sig skyldige og har begge anket dommen til Grønlands Landsret, skriver KNR den 15. januar 2025.

Mediet Sermitsiaq lukker kommentarspor på Facebook

Redaktionen på mediet Sermitsiaq meddeler den 13. januar 2025, at de lukker muligheden for at kommentere nyhedsindhold på mediets Facebook-side. ”Vi ser desværre mange racistiske og injurierende kommentarer, og i nogle tilfælde har vi set børn af kilder, som vi skriver om, blive udsat for mobning. Det er ikke acceptabelt i en samfundsdebat”, siger Sermitsiaqs direktør, Masaana Egede, i meddelelsen. ”Vi er desværre ikke alene, og i hele verden, ser vi medier der forsøger at få sociale medieplatforme til at tage ansvar for ustyrlige kommentarfelter og fake News, men det sker bare ikke”, fortsætter han. Redaktionen skriver endvidere, at den kommende valgkamp i Grønland stiller høje krav til debatformen: ”Valgkampen bør handle om væsentlige politiske spørgsmål og ideer, ikke om had og nedværdigende kommentarer”, skriver de og opfordrer alle til at deltage i debatten på alle platforme på et respektfuldt og konstruktivt niveau.

Demokraatit indgår samarbejde med Liberal Alliance

Den 8. januar 2025 underskrev formanden for oppositionspartiet Demokraatit, Jens-Frederik Nielsen, og formand for Liberal Alliance, Alex Vanopslagh, en politisk samarbejdsaftale. ”Vi står midt i en spændende og afgørende tid i forholdet mellem Grønland og Danmark. Uanset hvad udfaldet heraf bliver, så er der ingen tvivl om, at der i den nærmeste fremtid vil være et stort behov for en god dialog og et godt samarbejde. Her er det vigtigt for os i Demokraatit med en partner, der deler vores værdier, og som har en grundlæggende respekt for Grønlands ønske om mere selvbestemmelse. En sådan partner mener vi, at have fundet i Liberal Alliance”, udtalte Jens-Frederik Nielsen til Sermitsiaq den 8. januar 2025. Alex Vanopslagh lægger også vægt på samhørighed om værdier og ambitioner i samarbejdet mellem Liberal Alliance og Demokraatit: ”Vores to partier deler mange af de samme grundværdier og politiske ambitioner, og derudover er vi begge af den overbevisning, at et politisk samarbejde mellem ligesindede partier i Danmark og Grønland kun kan føre til gensidig gevinst”, udtalte han til Sermitsiaq. Jens-Frederik Nielsen oplyste desuden, at Demokraatit arbejder for at blive valgt ind i folketinget ved næste folketingsvalg.

Lufthavnen i Nuuk udfordret af vejrforhold

Siden åbningen af den internationale lufthavn i Nuuk har flere atlantflyvninger fra Danmark været ramt af aflysninger og vejrforhold, der har betydet, at Air Greenlands Airbus har måttet returnere til Københavns Lufthavn. KNR oplyser, at det skyldes et vejrænomen, der har medført udfordringer med

at fjerne is fra landingsbanen. ”På samme tidspunkt, som vi har fjernet isen fra banen, så danner isen sig igen bag maskinen på grund af Nuuks luftfugtighed. Det har givet os store problemer med at gøre banerne sikre nok til at lande på dem”, sagde driftsdirektør i Greenland Airports, Henrik Estrup, til KNR den 13. januar 2025, og fortsætter: ”Der er lavet en beregning på Nuuk lufthavn, hvor man forventer, hvor ofte flyene kan lande, ligger på mellem 93 og 95 procent om året. Så det har hele tiden været kendt, at det vil være oftere end før i et eller andet omfang, at flyene ikke kan lande. Det kommer ikke som en overraskelse”.

Fødevarestyrelsen åbner kontor i Nuuk

Efter et møde mellem naalakkersuisoq for fiskeri og fangst og fødevarerminister Jacob Jensen oplyser Fødevarerministeriet, at der fra 1. januar 2025 er et fast bemannet kontor for Fødevarestyrelsen i Nuuk. Det skriver Sermitsiaq den 18. januar 2025 i en artikel, hvori det også oplyses, at kontoret skal varetage fødevarerkontrollen med de eksportgodkendte fiske- og fodervirksomheder, der er beliggende i Grønland, samt at overflytningen af kontoret skal ses i sammenhæng med en kommende overdragelse af ansvaret for fødevarerområdet fra Danmark til Grønland.

Naalakkersuisoq for selvstændighed og udenrigsanliggender mødtes med britiske ministre

For første gang nogensinde har en grønlandsk naalakkersuisoq mødtes med flere britiske ministre ved et officielt besøg i Storbritannien den 13.-15. januar 2025. Det skriver Department for Selvstændighed og Udenrigsanliggender i en pressemeddelelse den 18. januar 2025 og oplyser, at det primære formål med naalakkersuisoq for selvstændighed og udenrigsanliggender, Vivian Motzfeldts, besøg var at tale om genoptagelse af forhandlingerne for handelsaftalen mellem Grønland og Storbritannien samt at drøfte forskning og forsvars- og sikkerhedsrelaterede emner.

”Naalakkersuisut vil gerne have gang i vores handelsaftaleforhandlinger igen, efter at den nye Labour-regering er tiltrådt. Af denne årsag tog jeg til Storbritannien for at presse på for, at vi får genoptaget forhandlingerne. Det er ligeledes vigtigt, at vi opretholder en god dialog med en stor forskningsnation som UK. Slutteligt glæder jeg mig over, at vi kan have gode kontakter på forsvarsområdet med en af Kongerigets NATO-allierede ”, udtaler Vivian Motzfeldt.

Det oplyses desuden, at Vivian Motzfeldt også mødtes med den danske ambassadør i UK, René Dinesen, i forbindelse med rejsen.